

TARTU ALEKSANDER PUŠKINI KOOLI ÕPPEKAVA

SISUKORD

Üldsätted

1.	Tartu Aleksander Puškini Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid ning -põhimõtted	3
2.	Tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati põhikoolis ning erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti	7
3.	Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted	12
4.	Valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted	13
5.	Lõimingu põhimõtted	22
6.	Loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused III kooliastmes	23
7.	Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted	24
8.	Õppe ja kasvatuse korraldus ja ajakasutus	25
9.	Hindamise korraldus	26
10.	Põhikooli lõpetamine	31
11.	Õpilaste nõustamine	32
12.	Õpilase ja vanema teavitamise ja nõustamise korraldus	33
13.	Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted	35
14.	Karjääriteenuste korraldus	36
15.	Õpetaja töökava koostamise põhimõtted	37
16.	Õppekava uuendamise ja täiendamise kord	38

LISAD

1. Loovtööde korraldamise ja vormistamise kord
2. Ainekavad ainevaldkonniti

1. TARTU Aleksander Puškini Kooli ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID NING -PÕHIMÕTTED

1.1. Tartu Aleksander Puškini Kooli põhitaotlus

Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

1.2. Tartu Aleksander Puškini Kooli I kooliastme põhitaotlus

Esimeses kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetöök. Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

1.3. Tartu Aleksander Puškini Kooli II kooliastme põhitaotlus

Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmise- ja tegevusvaldkondade vastu.

1.4. Tartu Aleksander Puškini Kooli III kooliastme põhitaotlus

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus tulevad iseseisvalt toime ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

1.5. Tartu Aleksander Puškini Kooli põhikooli õppe- ja kasvatuseesmärgid

1.5.1. Tartu Aleksander Puškini Kooli õppe- ja kasvatuseesmärkideks on aidata kaasa isiksuse arengule, kes:

- 1.5.1.1. mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid;
- 1.5.1.2. on teadlik oma huvidest, kalduvustest ja võimetest;
- 1.5.1.3. tunneb vastutust oma tegude tagajärgede eest;
- 1.5.1.4. suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse;
- 1.5.1.5. saab aru oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis;
- 1.5.1.6. on valmis õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks.

1.5.2. Nende eesmärkide saavutamiseks keskendutakse:

- 1.5.2.1. õpilase õpihimi ja õpioskuste toetamisele;
- 1.5.2.2. õpilase eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime arendamisele;
- 1.5.2.3. õpilase tahteliste omaduste arengule;
- 1.5.2.4. õpilase sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemisele;
- 1.5.2.5. õpilase loova eneseväljendamisoskuse arendamisele;
- 1.5.2.6. õpilase eesti keele omandamisele tasemel, mis võimaldab jätkata õpinguid.

1.6. Tartu Aleksander Puškini Kooli I kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärgid

1.6.1. Tartu Aleksander Puškini Kooli I kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärkideks on aidata kaasa isiksuse arengule, kes 3. klassi lõpuks:

- 1.6.1.1. peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 1.6.1.2. tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 1.6.1.3. teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 1.6.1.4. oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 1.6.1.5. suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;

- 1.6.1.6. mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitatud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
  - 1.6.1.7. arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid lahendades eakohaseid ülesandeid erinevates eluvaldkondades;
  - 1.6.1.8. käitub loodust hoidvalt;
  - 1.6.1.9. oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
  - 1.6.1.10. oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
  - 1.6.1.11. austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
  - 1.6.1.12. oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
  - 1.6.1.13. hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
  - 1.6.1.14. oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
  - 1.6.1.15. teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.
- 1.6.2. Nende eesmärkide saavutamiseks keskendutakse:
- 1.6.2.1. kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
  - 1.6.2.2. positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
  - 1.6.2.3. õpiarjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
  - 1.6.2.4. eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
  - 1.6.2.5. põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
  - 1.6.2.6. õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- 1.7. Tartu Aleksander Puškini Kooli II kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärgid**
- 1.7.1. Tartu Aleksander Puškini Kooli II kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärkideks on aidata kaasa isiksuse arengule, kes 6. klassi lõpuks:
- 1.7.1.1. hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
  - 1.7.1.2. oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
  - 1.7.1.3. väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
  - 1.7.1.4. oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
  - 1.7.1.5. oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
  - 1.7.1.6. oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
  - 1.7.1.7. tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;

- 1.7.1.8. on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
  - 1.7.1.9. väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
  - 1.7.1.10. oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
  - 1.7.1.11. oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
  - 1.7.1.12. tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
  - 1.7.1.13. väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
  - 1.7.1.14. väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
  - 1.7.1.15. on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.
- 1.7.2. Nende eesmärkide saavutamiseks keskendutakse:
- 1.7.2.1. õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
  - 1.7.2.2. huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
  - 1.7.2.3. õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
  - 1.7.2.4. õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

1.8. Tartu Aleksander Puškini Kooli III kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärgid

- 1.8.1. Tartu Aleksander Puškini Kooli III kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärkideks on aidata kaasa isiksuse arengule, kes 9. klassi lõpuks:
- 1.8.1.1. tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
  - 1.8.1.2. tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
  - 1.8.1.3. on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
  - 1.8.1.4. on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
  - 1.8.1.5. suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
  - 1.8.1.6. valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
  - 1.8.1.7. suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
  - 1.8.1.8. mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
  - 1.8.1.9. oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;

- 1.8.1.10. suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
  - 1.8.1.11. on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
  - 1.8.1.12. suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
  - 1.8.1.13. väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
  - 1.8.1.14. mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.
- 1.8.2. Nende eesmärkide saavutamiseks keskendutakse:
- 1.8.2.1. õpimotivatsiooni hoidmisele;
  - 1.8.2.2. õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
  - 1.8.2.3. erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
  - 1.8.2.4. pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
  - 1.8.2.5. õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
  - 1.8.2.6. õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

2. TUNNIJAOTUSPLAAN ÕPPEAINETI JA AASTATI PÕHIKOOLIS NING ERINEVATE ÕPPEKEELTE KASUTAMINE ÕPPEAINETI

2.1. Tunnijaotusplaani

2.1.1. Vene õppekeele klasside tunnijaotusplaani

Järgnev tunnijaotusplaani on Tartu Aleksander Puškini Kooli vene õppekeele klassides õppetöö korraldamise aluseks.

Õppeaine	I kooliaste					II kooliaste					III kooliaste				
	PR ÕK	KO OL	1	2	3	PRÕ K	KOO L	4	5	6	PRÕ K	KOO L	7	8	9
Vene keel	19	19	7	6	6	11	11	3	4	4	6	6	2	2	2
kirjandus						4	4	2	1	1	6	6	2	2	2
Eesti keel	6	9	3	3	3	12	12	4	4	4	12	12	4	4	4
Võõrkeel	3	3	-	-	3	9	9	3	3	3	9	9	3	3	3
Matemaatika	10	10	3	3	4	13	14	4	5	5	13	14	4	5	5
Inimeseõpetus	2	2	-	1	1	2	2	-	1	1	2	2	1	1	-
Loodusõpetus	3	3	1	1	1	7	7	2	2	3	2	2	2	-	-
Ühiskonnaõpetus						1	1	-	-	1	2	2	-	-	2
Ajalugu						3	3	-	1	2	6	6	2	2	2
Füüsika											4	4	-	2	2
Keemia											4	4	-	2	2
Bioloogia											5	5	2	2	1
Geograafia											5	5	2	1	2
Muusika	6	5	1	2	2	4	4	2	1	1	3	2	-	1	1
Kunst	4,5	4,5	1,5	2	1	3	3	1	1	1	3	2	1	-	1
Tööõpetus/tehnoloogia	4,5	4,5	1,5	2	1	5	5	1	2	2	5	5	2	2	1
Kehaline kasvatus	8	8	2	3	3	8	8	3	3	2	6	5	2	2	1
Valikaine												3	1	1	1
Kokku			20	23	25			25	28	30			30	32	32

Vene õppekeele klassides kuni 40% õppetööst toimub eesti keeles vastavalt p. 2.2.

2.1.2. Varajase keelekümbelprogrammi klasside tunnijaotusplaani

Varajases keelekümbelprogrammis õpetatakse 1. klassis kõiki õppeaineid eesti keeles. 2. klassi teisest poolaastast lisandub vene keel ning 3. klassist lisandub inglise keel. Alates 4. klassist venekeelsete õppeainete maht kasvab ulatudes põhikooli lõpuks 44% .

Järgnev tunnijaotusplaani on Tartu Aleksander Puškini Kooli varajase keelekümbelprogrammi klassides õppivate õpilaste õppetöö korraldamise aluseks.

Õppeaine	I kooliaste					II kooliaste					III kooliaste				
	PR ÕK	KO OL	1	2	3	PRÕ K	KOO L	4	5	6	PRÕ K	KOO L	7	8	9
Vene keel	7	7	-	-/4	4	11	13	5	4	4	6	6	2	2	2
kirjandus			-	-	-	4	2	-	1	1	6	6	2	2	2
Eesti keel	19	19	6	9/6	5	11	12	5	4	3	6	6	2	2	2
Kirjandus (eesti keeles)						4	2	-	1	1	6	6	2	2	2
Võõrkeel	3	3	-	-	3	9	9	3	3	3	9	9	3	3	3
Matemaatika	10	11, 5	4	4/3	4	13	14	4	5	5	13	14	4	5	5
Inimeseõpetus	2	2	-	1	1	2	2	-	1	1	2	2	1	1	-
Loodusõpetus	3	5	3	1	1	7	7	2	2	3	2	2	2	-	-
Ühiskonnaõpetus						1	1	-	-	1	2	2	-	-	2
Ajalugu						3	3	-	1	2	6	6	2	2	2
Füüsika											4	4	-	2	2
Keemia											4	4	-	2	2
Bioloogia											5	5	2	2	1
Geograafia											5	5	2	1	2
Muusika	6	6	2	2	2	4	4	2	1	1	3	3	1	1	1
Kunst	4,5	4,5	1,5	1,5	1,5	3	3	1	1	1	3	3	1	1	1
Tööõpetus	4,5	4,5	1,5	1,5	1,5	5	5	1	2	2	5	5	2	2	1
Kehaline kasvatus	8	7	2	3	2	8	6	2	2	2	6	6	2	2	2
Kokku			20	23	25			25	28	30			30	32	32

2.1.3. Hilise keelekümbelusprogrammi klasside tunniarvutuspalaan

Hiline keelekümbelusprogramm algab Tartu Aleksander Puškini koolis 5. klassist ning eestikeelsete õppeainete maht III kooliastmes on 63%.

Järgnev tunniarvutuspalaan on Tartu Aleksander Puškini Kooli hiliskeelekümbelusklassides õppivate õpilaste õppetöö korraldamise aluseks.

Õppeaine	II kooliaste			III kooliaste		
	5.klass	6.klass	7.klass	8.klass	9.klass	
Vene keel	4	4	2	2	2	
kirjandus	1	1	2	2	2	
Eesti keel	4	4	4	4	4	
Võõrkeel	3	3	3	3	3	
Matemaatika	5	5	4	5	5	
Inimeseõpetus	1	1	1	1	-	
Loodusõpetus	2	3	2	-	-	

Ühiskonnaõpetus	-	1	-	-	2
Ajalugu	1	2	2	2	2
Füüsika			-	2	2
Keemia			-	2	2
Bioloogia			2	2	1
Geograafia			2	1	2
Muusika	1	1	-	1	1
Kunst	1	1	1	-	1
Tööõpetus	2	2	2	2	1
Kehaline kasvatus	3	2	2	2	1
Valikaine			1	1	1
Kokku	28	30	30	32	32

2.1.4. Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava järgi õppivate õpilaste tunniarv

Järgnev tunniarv on Tartu Aleksander Puškini Kooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel õppivate õpilaste õppetöö korraldamise aluseks.

Õppeaine	I kooliaste			II kooliaste			III kooliaste		
	1.klass	2.klass	3.klass	4.klass	5.klass	6.klass	7.klass	8.klass	9.klass
Vene keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
Eesti keel			2	2	2	2	2	2	2
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
Loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
Ajalugu						1	2	2	1
Muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Valikaine Eesti keel			2	2	2	2	2	2	2
Kokku	20	23	25	25	28	30	30	32	32

2.2. Erinevate õppekeelte kasutamine klassiti

Eesti keeles õpetatavate ainete valik Tartu Aleksander Puškini Koolis kujuneb lapsevanemate ja kooli koostöö tulemusel. Lapsevanematel on võimalus valida varajase ja hilise keelekümbeluse programme ning lisaks kooli õppekavas kinnitatud eesti keeles õpetatavatele ainetele loodus- ja inimeseõpetuse õppekeelt.

Järgnev tabel annab ülevaate Tartu Aleksander Puškini Koolis eesti keeles õpetatavate õppeainete loendist ja mahust klassiti.

Kooliaste	Klass nädalakoormus	Õppeaine	Tundide arv	Eesti keeles õppetavate ainete maht
I.	1. 20 tundi	Eesti keel	3	38– 50%
		Muusika	1	
		Kunst	1,5	
		Tööõpetus	1,5	
		Kehaline kasvatus	2	
		*Loodusõpetus	1	
	1. (varajane keelekümblus) 20 tundi	Eesti keel	6	100%
		matemaatika	4	
		loodusõpetus	3	
		Muusika	2	
		Kunst	1,5	
		Tööõpetus	1,5	
		Kehaline kasvatus	2	
	2. 23 tundi	Eesti keel	4	46– 61%
		Muusika	2	
		Tööõpetus	1,5	
		Kunst	1,5	
		Kehaline kasvatus	3	
*Inimeseõpetus		1		
*Loodusõpetus		1		
3. 25 tundi	Eesti keel	4	40– 48%	
	Muusika	2		
	Tööõpetus	1		
	Kunst	1		
	Kehaline kasvatus	2		
	*Inimeseõpetus	1		
	*Loodusõpetus	1		
II.	4. 25 tundi	Eesti keel	5	44– 52%
		Muusika	2	
		Tööõpetus	1	
		Kunst	1	
		Kehaline kasvatus	2	
		*Loodusõpetus	2	
	5. 28 tundi	Eesti keel	5	39– 50%
		Muusika	1	
		Kehaline kasvatus	2	
		Kunst	1	
		Tööõpetus	2	
		*Inimeseõpetus	1	
		*Loodusõpetus	2	
	5. (hiliskeele- kümblus) 28 tundi	Eesti keel	5	54%
		Muusika	1	
Kunst		1		
Tööõpetus		2		
Loodusõpetus		2		

III.		Inimeseõpetus	1	43– 47%	
		Ajalugu	1		
		Kehaline kasvatus	2		
	6.	30 tundi	Eesti keel		5
			Muusika		1
			Kunst		1
			Ühiskonnaõpetus		1
			Tööõpetus- 1 rühm		1
			Kehaline kasvatus		2
			*Inimeseõpetus		1
			Inglise keel (e.k. baasil)		3
	6. (hiliskeele- kümbus)	30 tundi	Eesti keel		5
			Muusika		1
			Tööõpetus		1
			Kehaline kasvatus		2
			Kunst		1
			Inimeseõpetus		1
			Loodusõpetus		3
			Ajalugu		2
			Ühiskonnaõpetus		1
Inglise keel (e.k. baasil)			3		
7.	30 tundi	Eesti keel	4		
		Loodusõpetus	2		
		Tööõpetus	2		
		Kunst	1		
		Kehaline kasvatus	2		
		Karjääriõpetus	1		
		*Loodusõpetus	2		
		*Inimeseõpetus	1		
7. (hiliskeele- kümbus)	30 tundi	Eesti keel	4		
		Muusika	1		
		Loodusõpetus	2		
		Inimeseõpetus	1		
		Tööõpetus	2		
		Kunst	1		
		Kehaline kasvatus	2		
		Ajalugu	2		
		Bioloogia	2		
		Geograafia	2		
8.	32 tundi	Eesti keel	5		
		Muusika	1		
		Keemia	2		
		Kehaline kasvatus	2		
		*Inimeseõpetus	1		
		Inglise keel (e.k. baasil)	3		
		Eesti keel	5		
		Muusika	1		

	8. (hiliskeele- kümbus)	Keemia	2	63%
		Inimeseõpetus	1	
		Kehaline kasvatus	2	
		tööõpetus	2	
		bioloogia	2	
		geograafia	1	
		füüsika	2	
		ajalugu	2	
	32 tundi			
	9.	Eesti keel	5	41%
		Muusika	1	
		Keemia	2	
		Kunst	1	
		Ühiskonnaõpetus	2	
		Tööõpetus	1	
		Kehaline kasvatus	1	
	32 tundi			
	9. (hiliskeele- kümbus)	Eesti keel	5	63%
		Muusika	1	
		Keemia	2	
		Kunst	1	
		Ühiskonnaõpetus	2	
		Tööõpetus	1	
		Kehaline kasvatus	1	
Ajalugu		2		
bioloogia		1		
füüsika		2		
geograafia		2		
32 tundi				

*Õppeained, mille õppekeele valiku teevad lapsevanemad. Lapsevanemate valiku põhjal avatakse rühm vähemalt 12 õpilase olemasolu korral.

3. VALIKKURSUSTE LOENDID JA VALIMISE PÕHIMÕTTED

- 3.1.** Põhikoolis valikkursused toetavad aineõpet. Valikkursuste valiku I ja II kooliastmes teeb kool ning III kooliastmes ka õpilane
- 3.2.** I kooliastme valikkursusteks on eesti keel.
- 3.3.** II kooliastme valikkursusteks on matemaatika 4. klassis.
- 3.4.** III kooliastme valikkursusteks on kooli poolt määratud matemaatika 8. klassis. III kooliastme õpilane võib valida kolm valikkursust (ühe kursuse õppeaastas) järgnevast loendist: inglise keel, Venemaa ajalugu, eesti kirjandus, kehaline kasvatus, programmeerimine, kunst, muusika, karjääriõpetus.

4. LÄBIVAD TEEMAD JA NENDE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED

4.1. Läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

4.2. Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 4.2.1. õppekeskkonna korralduses — kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärke;
- 4.2.2. aineõppes — läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 4.2.3. valikainete valikul — valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4.2.4. õpilaste loovtöö valikul — õpilased võivad lähtuda läbivast teemast selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 4.2.5. klassivälises ja huviringide õppetegevuses projekti- ning partnerlustegevuste kaudu — korraldatakse õppekäike, ühisüritusi ja kohtumisi koostöös erinevate asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega ning osaletakse maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

4.3. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

- 4.3.1. **elukestev õpe ja karjääri planeerimine** — taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
- 4.3.2. **keskkond ja jätkusuutlik areng** — taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 4.3.3. **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** — taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- 4.3.4. **kultuuriline identiteet** — taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- 4.3.5. **teabekeskond** — taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;
- 4.3.6. **tehnoloogia ja innovatsioon** — taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 4.3.7. **tervis ja ohutus** — taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima

tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;

- 4.3.8. **väärtused ja kõlblus** — taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

4.4. Läbivate teemade kavad

4.4.1. Läbiv teema “**Elukestev õpe ja karjääri planeerimine**”

4.4.1.1. Läbiva teema “Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemisega põhikoolis taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

4.4.1.2. Põhikooli õpilast suunatakse:

- 4.4.1.2.1. teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- 4.4.1.2.2. arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisioskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- 4.4.1.2.3. arendama oskust seada endale eesmärged ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
- 4.4.1.2.4. kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- 4.4.1.2.5. tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

4.4.1.3. Läbiva teema “Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemine I kooliastmes.

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

4.4.1.4. Läbiva teema “Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemine II kooliastmes. Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

4.4.1.5. Läbiva teema “Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemine III kooliastmes. Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele.

Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist.

4.4.2. Läbiv teema “**Keskkond ja jätkusuutlik areng**”

- 4.4.2.1. Läbiva teema “Keskkond ja jätkusuutlik areng” käsitlemisega põhikoolis taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.
- 4.4.2.2. Põhikooli õpilast suunatakse:
- 4.4.2.2.1. aru saama loodusest kui terviksüsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
  - 4.4.2.2.2. aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;
  - 4.4.2.2.3. väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;
  - 4.4.2.2.4. arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklike keskkonnaalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonna-probleemidele;
  - 4.4.2.2.5. võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlike ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi.
- 4.4.2.3. Läbiva teema “Keskkond ja jätkusuutlik areng” käsitlemine I kooliastmes. Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes tugineb õpilase kogemustele, igapäeva elu nähtustele ning looduse vahetule kogemisele. Õppe ja kasvatuse kaudu taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele, mille abil on keskkonnaprobleeme võimalik praktiliselt ära hoida ja lahendada.
- 4.4.2.4. Läbiva teema “Keskkond ja jätkusuutlik areng” käsitlemine II kooliastmes. Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonna-probleemide käsitlemisele. Arendatakse tahet osaleda keskkonnaprobleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundatakse keskkonnaalast otsustamisoskust. Arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.
- 4.4.2.5. Läbiva teema “Keskkond ja jätkusuutlik areng” käsitlemine III kooliastmes. Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub kohalike ning globaalsete keskkonna- ja inimarenguprobleemide käsitlemisele. Eesmärk on kujundada arusaama loodusest kui tervik-süsteemist, looduskeskkonna haprustest ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja -ressurssidest.
- Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, rühmatööd, juhtumiuuringud, arutelud ning rollimängud. Õpitavad teadmised, oskused ja hoiakud loovad eeldused vastutustundliku ning säästva suhtumise kujunemiseks oma elukeskkonda ning eetiliste, moraalsete ja esteetiliste aspektide arvestamiseks igapäeva elu probleemide lahendamisel.
- 4.4.3. Läbiv teema “**Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus**”
- 4.4.3.1. Läbiva teema “Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemisega põhikoolis taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonna liikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.
- 4.4.3.2. Põhikooli õpilast suunatakse:

- 4.4.3.2.1. väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatust ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
  - 4.4.3.2.2. olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama;
  - 4.4.3.2.3. tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
  - 4.4.3.2.4. mõistma avaliku, ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist;
  - 4.4.3.2.5. mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides;
  - 4.4.3.2.6. mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemissse.
- 4.4.3.3. Läbiva teema “Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemine I kooliastmes.
Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskne saada koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi. Selle viisid on õpilaste vabatahtlik tegevus, nt talgutöö, ühisürituste korraldamine vms. Lähtudes paikkonna võimalustest, tutvustatakse õpilasele kodukandi ettevõtteid, noorteühinguid ja teisi vabatahtlikke organisatsioone või huvirühmi, kes korraldavad kogukonnas üldkasulikke tegevusi, milles õpilased saavad osaleda.
- 4.4.3.4. Läbiva teema “Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemine II kooliastmes.
Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on oluline toetada õpilase initsiatiivi ning pakkuda talle võimalusi ja abi ühisalgatusteks. Õpilasi innustatakse iseseisvalt tegutsema ühise eesmärgi nimel ning võtma sellega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loomingulisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust.
- 4.4.3.5. Läbiva teema “Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemine III kooliastmes.
Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub ühiskonna eri sektorite (avaliku, tulundus- ja mittetulundussektori) toimimisele ning nende seostele. Tähtsal kohal on riigi demokraatliku valitsemise korraldus ning üksikisiku või huvirühma osalemis- ja mõjutamisvõimalused kohaliku ja ühiskonna tasandi otsuste tegemisel. Kodanikualgatuse ning vabatahtlikuna tegutsemise mõistmiseks ja motiveerimiseks ning ettevõtlikkuse arendamiseks tutvustatakse õpilasele võimalusi osaleda tegevustes paikkonna hüvanguks ning teda julgustatakse neis tegevustes osalema.
- 4.4.4. Läbiv teema **“Kultuuriline identiteet”**
- 4.4.4.1. Läbiva teema “Kultuuriline identiteet” käsitlemisega põhikoolis taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.
- 4.4.4.2. Põhikooli õpilast suunatakse:
- 4.4.4.2.1. mõistma ennast kultuuri kandjana, edasiviijana ja kultuuride vahendajana;
  - 4.4.4.2.2. mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
  - 4.4.4.2.3. olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingsusse, taunima diskrimineerimist;
  - 4.4.4.2.4. tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
  - 4.4.4.2.5. teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;

- 4.4.4.2.6. omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.
- 4.4.4.3. Läbiva teema “Kultuuriline identiteet” käsitlemine I kooliastmes.
Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on oluline pakkuda õpilasele võimalust osaleda oma kultuurikeskkonna tavades ja kogeda sellega seonduvaid emotsioone. Õpilasel aidatakse jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombes on omased teatud kultuurile. Õppe ja kasvatusena kujundatakse meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi, toetatakse uudishimu uue ja erineva suhtes ning positiivset suhtumist sellesse. Õpilaste erinevaid kogemusi kokku viies saavutatakse üldpilt oma kultuurist ja selle kokkupuudetest teiste kultuuridega.
- 4.4.4.4. Läbiva teema “Kultuuriline identiteet” käsitlemine II kooliastmes.
Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on tähtis kujundada positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist. Õpitakse respektima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit. Õppes ja kasvatuses leitakse võimalusi, kus õppija saab rakendada oma teadmisi ja oskusi omakultuuri tutvustamiseks näiteks koolide ja rahvusvaheliste projektide kaudu.
- 4.4.4.5. Läbiva teema “Kultuuriline identiteet” käsitlemine III kooliastmes.
Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes on keskne aidata õpilasel mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides orienteerumisel. Õpilasele pakutakse erinevaid võimalusi omandada kogemusi ning süvendada teadmisi teistest kultuuridest, saada elamusi erinevatest kunsti- ja kultuurivaldkondadest, sealhulgas võimalust kaasa lüüa kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamises ja läbiviimises.
- 4.4.5. Läbiv teema “**Teabekeskond**”
- 4.4.5.1. Läbiva teema “Teabekeskond” käsitlemisega põhikoolis taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.
- 4.4.5.2. Põhikooli õpilast suunatakse:
- 4.4.5.2.1. mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
  - 4.4.5.2.2. valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
  - 4.4.5.2.3. määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;
  - 4.4.5.2.4. kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskondi;
  - 4.4.5.2.5. arendama kriitilise tebeanalüüsi oskust.
- 4.4.5.3. Läbiva teema “Teabekeskond” käsitlemine I kooliastmes.
Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskmes õpilase igapäevane teabekeskond. Õpetaja abil ja kaaslaste toel harjutakse kirjeldama oma tegevust teabekeskonnas. Õpilane õpib mõistma temale suunatud teadete suhtluseesmärki ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised seaduspärasused kehtivad privaatses ja millised avalikus ruumis, sealhulgas internetis. Läbiva teema rõhuasetused toetavad I kooliastmes inimeseõpetuse, emakeele ning teiste õppeainete kaudu toimuvat suhtlemisuskuste kujundamist. Õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti analüüsile.
- 4.4.5.4. Läbiva teema “Teabekeskond” käsitlemine II kooliastmes.
Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on käsitluse keskmes avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste

kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Õpilane harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valima selle põhjal õiget suhtlusviisi. Teise kooliastme jooksul harjutakse lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hindama selle kvaliteeti ning tuvastama uudises puuduvat teavet.

4.4.5.5. Läbiva teema “Teabekeskond” käsitlemine III kooliastmes.

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes õpitakse mõistma ja analüüsima meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselus, ning kasutama meediat teabeallikana. Senisest olulisemaks muutub teabe usaldusväärsuse kriitiline hindamine, kuna õpilane hakkab leidud teavet järjest rohkem kasutama isiklike otsuste tegemiseks (nt õppimisvõimalusi valides). Õpetus ja kasvatus töös aitavad õpilasel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust kaitsta; iseseisev teabeotsing muutub õpilasele harjumuspäraseks. Läbiva teema käsitlemine loob võimalused analüüsida meediaga seotud problemaatilisi olukordi (eraellu sekkumine, vääртеabe edastamine, huvide kahjustamine, kallutatud teabe edastamine vms).

4.4.6. Läviv teema “**Tehnoloogia ja innovatsioon**”

4.4.6.1. Läviva teema “Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemisega põhikoolis taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

4.4.6.2. Põhikooli õpilast suunatakse:

- 4.4.6.2.1. omandama teadmisi tehnoloogiast toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
- 4.4.6.2.2. mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
- 4.4.6.2.3. aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;
- 4.4.6.2.4. mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes;
- 4.4.6.2.5. kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi IKT) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
- 4.4.6.2.6. arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.

4.4.6.3. Läviva teema “Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemine I kooliastmes.

Läviva teema käsitlemisel I kooliastmes õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid, vormistades arvutiga loovtöid. Soovitav on kasutada eelkõige frontaalset õpetamismeetodit ning mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusesse.

4.4.6.4. Läviva teema “Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemine II kooliastmes.

Läviva teema käsitlemine II kooliastmes põhineb eelkõige kooli ja õppetöoga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist erinevates ainetundides või huvitegevuses. Arvutipõhises õppes on soovitatav kasutada rühmatööd ja aktiivõppemeetodeid.

4.4.6.5. Läviva teema “Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemine III kooliastmes.

Läviva teema käsitlemine III kooliastmes kujundab IKT rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes. Nende pädevuste kujundamiseks tuleb erinevate õppeainete õpetajatel lõimida oma ainetundidesse IKT rakendamisel põhinevaid meetodeid ja töövõtteid. Lisaks arvutiklassis peetud ainetundidele on III kooliastmes soovitatav kasutada nüüdisaegseid IKT vahendeid ka kodutööde ja õuesõppe puhul.

4.4.7. Läbiv teema “Tervis ja ohutus”

4.4.7.1. Läbiva teema “Tervis ja ohutus” käsitlemisega põhikoolis taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

4.4.7.1.1. Tervisekasvatus põhineb õpilaste tervisega seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis.

4.4.7.1.2. Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

4.4.7.2. Põhikooli õpilast suunatakse:

4.4.7.2.1. **tervise valdkonnas:**

4.4.7.2.1.1. terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;

4.4.7.2.1.2. kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;

4.4.7.2.1.3. teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;

4.4.7.2.1.4. leidma ning kasutama usaldusväärset terviseteadet ja abiteenuseid;

4.4.7.2.1.5. teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.

4.4.7.2.2. **ohutuse valdkonnas:**

4.4.7.2.2.1. tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;

4.4.7.2.2.2. vältima ohuolukordadesse sattumist;

4.4.7.2.2.3. kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;

4.4.7.2.2.4. omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;

4.4.7.2.2.5. kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;

4.4.7.2.2.6. tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

4.4.7.3. Läbiva teema “Tervis ja ohutus” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes pannakse rõhk tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamisele. Õppija omandab eakohased teadmised ja oskused seonduvalt tervise füüsilise, vaimse, emotsionaalse kui sotsiaalse tervise aspektiga ning kujuneb tervist väärtustav hoiak. Selles vanuses on tähtis, et õpilane mõistaks ohu olemust ja selle tekkepõhjusti oma igapäevases keskkonnas ning omandaks oskused käituda ohutult ja turvaliselt. Õppemeetoditest on rõhk jutustustel, aruteludel, rühmatöödel, demonratsioonidel, rollimängudel ja käitumise modelleerimisel.

4.4.7.4. Läbiva teema “Tervis ja ohutus” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema “Tervis ja ohutus” käsitlemisel II kooliastmes pööratakse teadmiste ja oskuste kujundamise kõrval tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus). Õppemeetoditest sobivad aktiivõppemeetodid, arutelu, rühmatöö, rollimängud ja demonratsioonid. Õppetööd ainetundides saavad täiendada noortelt noortele meetodikal põhinevad tunnivälised projektid.

4.4.7.5. Läbiva teema “Tervis ja ohutus” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes pööratakse tähelepanu tervist ja ohutust väärtustavate hoiakute kujundamisele ning tervisliku ja ohutu käitumise oskuste arendamisele. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, diskussioon, juhtumianalüüsid, rühmatöö, uurimisprojektid ja rollimängud. Tähtsal kohal on ka õpilastega korraldatavad klassivälised ennetusprogrammid ning õpilaste maksimaalne kaasamine tervist edendavatesse ja ümbritseva turvalisust suurendavatesse tegevustes.

4.4.8. Läbiv teema “Väärtused ja kõlblus”

4.4.8.1. Läbiva teema “Väärtused ja kõlblus” käsitlemisega põhikoolis taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

4.4.8.2. Põhikooli õpilast suunatakse:

4.4.8.2.1. tunnustama väärtusi, kõlblisi norme ja viisakusreegleid;

4.4.8.2.2. analüüsima süstemaatiliselt kõlblisi norme ja väärtusi;

4.4.8.2.3. arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;

4.4.8.2.4. juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;

4.4.8.2.5. osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima;

4.4.8.2.6. reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

4.4.8.3. Läbiva teema “Väärtused ja kõlblus” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on rõhk iseenda tundmaõppimisel, heade kommete omandamisel ja sellise klassikollektiivi kujundamisel, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning demokraatlikku osalemist ja rahvuslikkust. Õppemeetoditest on esikohal töö jutustustega, rollimängud, arutelud ja õpetaja selgitused, mille vältel õpitakse oma kogemusi teadvustama ning oma tegutsemist jälgima ja reflekteerima.

4.4.8.4. Läbiva teema “Väärtused ja kõlblus” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisega II kooliastmes teadvustatakse ja mõtestatakse kõlblisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Erinevaid vaatenurki pakkuva käsitluse kaudu taotletakse õpilase isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbliste normide taustal. Õpilase mõttearendustesse tuleks suhtuda paindlikult, jättes õpilasele võimaluse säilitada oma arvamus. Õppemeetoditest on kesksel kohal lugude analüüs, aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud. Õppevara kaudu tutvustatakse õpilasele positiivseid kõlblisi eeskujusid ja ideaale. Igapäevases koolielus pakutakse võimalusi rakendada omandatud teadmisi.

4.4.8.5. Läbiva teema “Väärtused ja kõlblus” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes toob selgemalt esile väärtushinnangute ja kõlbliste normide ühiskondliku ning ajaloolis-kultuurilise mõõtme. Erinevate maailmavaadete ja religioonide tutvustamisega (ajaloos ning tänapäeval) toetatakse sallivuse ja lugupidava suhtumise ning maailmavaatelistes küsimustes orienteerumise oskuste kujunemist. Eri allikatest teabe kogumisega, erinevates õppeainetes käsitletu ning kogemuste põhjal juhitakse õpilasi arutlema väärtuste ja kõlblisuse teemade üle, võrdlema erinevaid seisukohti ja põhjendama oma seisukohti, pidades silmas

eelarvamusteta, taktitundelist, avatud ja lugupidavat suhtumist erinevatesse arusaamadesse. Sobilik on teha uurimisprojekte, mis võimaldavad käsitleda küsimusi sügavamalt ja mitmekülsemalt.

5. LÕIMINGU PÕHIMÕTTED

- 5.1.** Tartu Aleksander Puškini Kooli õppekava lõimingu aluseks on kooli õppe- ja kasvatusesmärgid ning -põhimõtted. Lõimingu kaudu kujundatakse tervikuks Tartu Aleksander Puškini Kooli õppetegevus ja selle tulemused. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste ning tervikliku maailmapildi kujunemist. Ainevaldkonnad aitavad kujundada ainetevahelisi seoseid ja vastavaid võtmepädevusi. Paljude ainete õpetamisel rakendatakse lõimitud aine- ja keeleõpet, mis kajastub ainekavades.
- 5.2.** Lõiming realiseerub:
- 5.2.1. õppeainete ühiste ja lähedaste eesmärkide kaudu;
  - 5.2.2. õpitulemuste kaudu;
  - 5.2.3. õppeteemade ja mõistete kaudu;
  - 5.2.4. meetodite abil – ühe õppeaine reeglite, töövõtete, oskuste, meetodite kohaldamine teise aine õppetöös;
  - 5.2.5. õpitava korduva ja süvendava käsitlemise abil klasse ja kooliastmeid läbivalt;
  - 5.2.6. ühe õppeaine või ainevaldkonna piire ületava õpilasuurimuste, loovtööde, projektide kaudu;
  - 5.2.7. läbivate teemade abil.
- 5.3.** Tartu Aleksander Puškini Kooli õppekava lõimingule aitab kaasa füüsilise õpikeskkonna mitmekesistamine: õuesõpe, õppekäigud loodusesse, muuseumidesse, arhiividesse, erinevatesse asutustes ja ettevõtetesse, õppeekskursioonid, õppe korraldamine virtuaalses keskkonnas.
- 5.4.** Lõimingu saavutamist kavandatakse kooli õppekava arenduse ning õpetajate õppe- ja kasvatustegevuse töökavade koostamise käigus.

**6. LOOVTÖÖ KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED NING
TEMAATILISED RÕHUASETUSED III KOOLIASTMES**

- 6.1.** Kolmandas kooliastmes korraldatava loovtöö põhitaotluseks on arendada õpilaste loovat eneseväljendus- ja iseseisvalt töötamise oskust.
- 6.2.** Kolmandas kooliastmes sooritavad Tartu Aleksander Puškini Kooli õpilased läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus või praktiline töö.
- 6.3.** Õpilasuurimus on õpilase poolt õppekava raames ettevalmistatud töö, mille koostamisel arvestatakse teadustööle esitatavaid nõudeid.
- 6.4.** Praktiline töö on õpilase poolt õppekava raames loodud teos, õpilasfirma, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal või projekt ja selle kirjalik kokkuvõte.
- 6.5.** Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Kollektiivse loovtöö puhul peab töös olema selgelt näidatud ja eristatav iga kaasautori panus ning kõik kaasautorid peavad osalema õpilasuurimuse või praktilise töö kaitsmisel.
- 6.6.** Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise perioodi ja protsessi täpse ajakava igaks õppeaastaks kehtestab kooli direktor käskkirjaga.

7. ÜLEKOOLILISTE JA KOOLIDEVAHELISTE PROJEKTIDE KAVANDAMISE PÕHIMÕTTED

- 7.1.** Projekt on tegevus, kus on algus, lõpp ja mõõdetav tulemus.
- 7.2.** Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide läbiviimise põhitaotlus on Tartu Aleksander Puškini Kooli arengukava visiooni ja õppekava toetamine.
- 7.3.** Projektide kavandamist ja läbiviimist korraldab projektijuht kooli pedagoogilise personali hulgast.
- 7.4.** Iga ülekoolilise ja koolidevahelise projekti läbiviimise eest vastutav projektijuht määratakse enne õppeaasta algust kooli üldtööplaani koostamise käigus.
- 7.5.** Koolis kavandatakse ja viiakse läbi projekte, mis on:
  - 7.5.1. Ainekesksed;
  - 7.5.2. Ainetevahelised;
  - 7.5.3. Ainevaldkondade-vahelised;
  - 7.5.4. Läbivatest teemadest lähtuvad.

8. ÕPPE JA KASVATUSE KORRALDUS JA AJAKASUTUS

8.1. Õppe ja kasvatuse korraldus

- 8.1.1. Tartu Aleksander Puškini Kool lähtub põhimõtetest, et
  - 8.1.1.1. kvaliteetne põhiharidus on kättesaadav kõigile isikutele, sõltumata nende sotsiaalsest või majanduslikust taustast;
  - 8.1.1.2. õpilaste liikumisel ühelt kooliastmelt või haridustasemelt teisele ei ole takistusi;
  - 8.1.1.3. kool lähtub oma tegevuse korraldamisel piirkonna eripärast, õpilaste vajadustest ja huvidest, vanemate ettepanekutest.
- 8.1.2. Tartu Aleksander Puškini Koolis on õppe- ja kasvatustegevus korraldatud traditsioonilise õppekorralduse alusel, kus kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel vastavalt tunnijaotusplaani alusel koostatud tunniplaanile.
- 8.1.3. Vanema ja direktori kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis Tartu Aleksander Puškini Kooli õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.
- 8.1.4. Tartu Aleksander Puškini Kooli õppe- ja kasvatuse korraldus on reglementeeritud kooli kodukorras ja põhimääruses.

8.2. Õppe ja kasvatuse ajakasutus

- 8.2.1. Õppe- ja kasvatuskorralduse põhivorm on õppetund. Õppetunnid (sealhulgas projekt-, õues- ja muuseumiõppe) toimuvad koolis või väljaspool kooli õppekäigu või ekskursioonina.
- 8.2.2. Õppeaasta koosneb kahest poolaastast ning haridus- ja teadusministri poolt määratud koolivaheaegadest.
- 8.2.3. Õpilaste nädalakoormus põhikooli klassides on järgmine:
  1. klass – 20 õppetundi
  2. klass – 23 õppetundi
  3. klass – 25 õppetundi
  4. klass – 25 õppetundi
  5. klass – 28 õppetundi
  6. klass – 30 õppetundi
  7. klass – 30 õppetundi
  8. klass – 32 õppetundi
  9. klass – 32 õppetundi.
- 8.2.4. Õpetaja planeerib oma tööd koostöös teiste õpetajatega. Poolaasta jooksul läbitavad peamised teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilastele teatavaks poolaasta algul.
- 8.2.5. Kooli päevakava kajastab õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste (pikapäevarühm, huviringid) järjestust ja ajalist kestvust.
- 8.2.6. Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks kasutatakse üldjuhul aega, mida võimaldab päevakava.

9. HINDAMISE KORRALDUS

9.1. Hindamine

9.1.1. Hindamise eesmärk on:

9.1.1.1. toetada õpilase arengut;

9.1.1.2. anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;

9.1.1.3. innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;

9.1.1.4. suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;

9.1.1.5. suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;

9.1.1.6. anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

9.1.2. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

9.1.3. Kool annab põhikooli õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise ja hoolsuse kohta kaks korda õppeaastas (iga poolaasta lõpus).

9.1.4. Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne on aluseks kokkuvõtvaletele hinnetele. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest teavitamise kord on sätestatud kooli kodukorras.

9.1.5. Nõuded õpilase käitumisele esitatakse Tartu Aleksander Puškini Kooli kodukorras.

9.2. Kujundav hindamine

9.2.1. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

9.2.2. Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

9.2.3. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

- 9.2.4. Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

9.3. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

- 9.3.1. Õpilase teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas õppekavas toodud oodatavate õpitulemustega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi I kooliastmes väljendatakse sõnaliste hinnangutega, II ja III kooliastmes väljendatakse numbriliste hinnetega üheteistkümne palli süsteemis ning kasutatakse mittearvestavat (arvestatud, mittearvestatud) hindamist.
- 9.3.2. Hindamisel üheteistkümne palli süsteemis:
- 9.3.2.1. hindegaga "5+" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ületavad õpilase õppe aluseks olevaid taotletavaid õpitulemusi;
  - 9.3.2.2. hindegaga "5" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral;
  - 9.3.2.3. hindegaga "5–" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral, kuid esineb üksikuid vajakajäämisi;
  - 9.3.2.4. hindegaga "4+" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad peaaegu täiel määral õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb vajakajäämisi;
  - 9.3.2.5. hindegaga "4" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
  - 9.3.2.6. hindegaga "4–" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb üksikuid vajakajäämisi;
  - 9.3.2.7. hindegaga "3+" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb vajakajäämisi;
  - 9.3.2.8. hindegaga "3" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
  - 9.3.2.9. hindegaga "3–" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada, kuid tal võivad tekkida olulised raskused hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;

- 9.3.2.10. hindegaga "2" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- 9.3.2.11. hindegaga "1" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
- 9.3.3. Üheteistkümne palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et
- 9.3.3.1. hindegaga "5+" hinnatakse õpilast, kelle tulemus on silmapaistvalt suurepärane ning kes on saavutanud 100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust;
- 9.3.3.2. hindegaga "5" hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 95–99 %;
- 9.3.3.3. hindegaga "5–" hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–94 %;
- 9.3.3.4. hindegaga "4+" hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 85–89 %;
- 9.3.3.5. hindegaga "4" hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 80–84 %;
- 9.3.3.6. hindegaga "4–" hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 75–79 %;
- 9.3.3.7. hindegaga "3+" hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 66–74 %;
- 9.3.3.8. hindegaga "3" hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 58–65 %;
- 9.3.3.9. hindegaga "3–" hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 50–57 %;
- 9.3.3.10. hindegaga "2" hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 20–49 %;
- 9.3.3.11. hindegaga "1" hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 0–19 %.
- 9.3.4. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib vastavat kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga "1" või mitteamvestatud.
- 9.3.5. Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga mitteamvestatud, "1" või "2", siis on tulemus negatiivne ning õpilasele antakse võimalus järelvastamiseks või järeltöö sooritamiseks.
- 9.3.6. Mitteamvestaval hindamisel kaheastmelises tähtskaalas:
- 9.3.6.1. Hindega A "arvestatud" hinnatakse õpilast, kes on saavutanud tema õppe aluseks oleva õppekavaga seatud õpitulemused ja arengu eesmärgid.
- 9.3.6.2. Hindega MA "mitteamvestatud" hinnatakse õpilast, kes ei ole omandanud taotletavaid õpitulemusi ega täitnud tema õppele seatud eesmärgid.
- 9.3.6.3. Mitteamvestavat hindamist kasutatakse kehalises kasvatuses, muusikas, tööõpetuses, kunstis ning valikainetes.

9.4. Kokkuvõtvad hinded ja järgmise klassi üleviimine

- 9.4.1. Kokkuvõttev hindamine põhikoolis on hinnete koondamine poolaastahinneteks ning poolaastahinnete koondamine aastahinneteks. Positiivne aastahinne ("3",

“4”, “5” või “arvestatud”) pannakse välja ainult juhul, kui mõlemad poolaastahinded on positiivsed. Aastahinde väljapanemisel lähtutakse üldjuhul põhimõttest “õpilase kasuks” ehk kui poolaasta hinnete keskmine on 3.5, pannakse aastahindeks välja 4; kui poolaasta hinnete keskmine on 4.5, pannakse aastahindeks välja 5.

- 9.4.2. Kokkuvõttev hindamine toimub iga poolaasta lõpus, millest teavitatakse õpilast ja ka vanemat e-päeviku vahendusel. Õpilasel on õigus parandada poolaasta hinnet 10 õppepäeva jooksul peale poolaasta lõppu sooritades poolaastatesti ajal, mis lepitakse kokku aineõpetajaga.
- 9.4.3. Kokkuvõttev hinne I kooliastmes pannakse välja sõnalise hinnanguna ning II ja III kooliastmes viiepalli süsteemis (vt tabel 9.4.) võttes arvesse kohustuslike tööde tulemuslikkust. II ja III kooliastmes hinnatakse kokkuvõtvalt õpilase teadmisi mitteeristavalt (arvestatud, mittearvestatud) oskusainetes (va 9. klass, kus kasutatakse numbrilist hindamist) ning uussisserändajate eesti keele teadmisi 1. õppeaasta jooksul. II kooliastmes hinnatakse kokkuvõtvalt mitteeristavalt (arvestatud, mittearvestatud) hiliskeelekümbluses alustavate 5-ndate klasside õpilaste aineteadmisi eesti keeles õpetatavates ainetes.

Tabel 9.4. Üheteistkümnepallise hindamissüsteemi teisendamise viiepalliseks hindamissüsteemiks.

Jooksev hinne	Arvestuslik keskmine e-päevikus	Vastav kokkuvõttev hinne
“5+”	5	“5”
“5”		
“5–”		
“4+”	4	“4”
“4”		
“4–”		
“3+”	3	“3”
“3”		
“3–”		
“2”	2	“2”
“1”	1	“1”

- 9.4.4. Positiivne poolaasta hinne ehk “3”, “4”, “5” või “arvestatud” II ja III kooliastmes pannakse välja juhul, kui
- 9.4.4.1. õpilane osales vähemalt 75% tundidest;
- 9.4.4.2. poolaasta jooksul saadud hinnete keskmine on miinimum 2,5;
- 9.4.4.3. õpilane sooritas hinnetele “3”, “4”, “5” või “arvestatud” rohkem kui **50 %** nõutud kohustuslikest töödest.
- 9.4.5. Kohustuslike tööde vormid võivad olla erinevad: kontroll-, uurimus-, loov-, labori- või praktiline töö. Õpilasel on õigus sooritada kohustuslik töö korduvalt ainult üks kord 10 õppepäeva jooksul peale kohustusliku töö toimumist ajal, mis lepitakse kokku aineõpetajaga. Kui õpilane puudub kohustusliku töö ajal, märgib õpetaja e-päevikusse puudumine ja “!”. Juhul, kui õpilane puudus põhjuseta või keeldus töö sooritamisest, paneb õpetaja e-päevikusse hinde “1”.

- 9.4.6. Kui tingimusi, mis on sõnastatud punktides 9.4.4.1.-9.4.4.3. II ja III kooliastme õpilane ei ole täitnud, siis poolaasta hindeks pannakse välja “1”, “2” või “mittearvestatud”.
- 9.4.7. Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.
- 9.4.8. Õpilasele, kelle poolaastahinne on “1”, “2”, “mittearvestatud” koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused. Vastava ettepaneku teeb hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaator, kes esitab direktorile kirjaliku ettepaneku vähemalt kaks korda õppeaastas.
- 9.4.9. Poolaasta hinnangute ja aastahinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisesse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
- 9.4.10. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt aastahinnetest või poolaasta hinnangutest tuleks panna välja aastahinne mittearvestatud, „puudulik” või „nõrk” või anda samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Aastahinne või poolaasta hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.
- 9.4.11. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta põhikooli õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamast õppeainest aastahinne või poolaasta hinnang “1”, “2” või „MA“, täiendav õppetöö ei ole andnud tulemusi ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses kajastatakse kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta põhikooli õpilane klassikursust kordama.
- 9.4.12. Aastahinded 9. klassi õpilasele pannakse välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

9.5. Hinde vaidlustamine

- 9.5.1. Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.
- 9.5.2. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest lõikes 1 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie õppepäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.
- 9.4.12. Lõigetes 9.4.8. ja 9.4.11. sätestatud tähtaegu ei kohaldata põhikooli õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisesse klassi üleviimise ajaks.

10. PÕHIKOOLI LÕPETAMINE

- 10.1.** Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
- 10.1.1. Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib keelekümblusklassis või kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib lõikes 1 nimetatud eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena ühtsete ülesannetega lõpueksami, mis on ühitatud B1- või B2-taseme eksamiga.
- 10.1.2. Kui õpilane on sooritanud B2-tasemega ühitatud eesti keele teise keelena ühtsete ülesannetega lõpueksami ja selle alusel on talle väljastatud eesti keele B2-taseme tunnistus, hinnatakse tulemust hindega „väga hea”. Kui õpilane sooritas küll eesti keele B2-taseme eksamiga ühitatud eksami, kuid ei sooritanud seda tasemetunnistuse väljastamiseks nõutava tulemusega, arvestatakse põhikooli lõpetamisel eesti keele B1-taseme eksamiga ühitatud ühtse põhikooli lõpueksami tulemust.
- 10.2.** Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
- 10.2.1. kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- 10.2.2. kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
- 10.3.** Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud õpitulemusi, on lõpetamise aluseks individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- 10.4.** Õpilane, kellele on vastavalt keeleseadusele väljastatud eesti keele oskuse C1-taseme tunnistus, ei pea sooritama eesti keele teise keelena põhikooli lõpueksamit.
- 10.5.** Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina.

11. ÕPILASTE NÕUSTAMINE

- 11.1. Õpilaste nõustamiseks on Tartu Aleksander Puškini Koolis loodud tugikeskus, kuhu on koondunud järgmised spetsialistid: psühholoog, sotsiaalpedagoog, eripedagoog, karjäärikoordinaator ning hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerija, kes juhib tugikeskuse tööd.
- 11.2. Tugikeskuse spetsialistid on kootööpartneriks õpilasele, vanemale ja pedagoogile.
- 11.3. Koolis osutatakse õppenõustamist, psühholoogilist, sotsiaalpedagoogilist ning eripedagoogilist nõustamist.
- 11.3.1. **Õppenõustamine** on õpilaste, lastevanemate ja pedagoogide nõustamine õpilase võimete ja arenguvõimaluste väljaselgitamisel ning õppimise või käitumisega seotud probleemide ennetamisel ning lahendamisel. Õppenõustamise eesmärk on toetada õpilaste, nende vanemate ja pedagoogide toimetulekut õpilase ea- ja võimetekohase arengu ning õppetegevuse tagamisel.
- 11.3.2. **Psühholoogiline nõustamine** on õpilase arengut mõjutavate tegurite hindamine ja arengu toetamine koostöös lapsevanemate, pedagoogide ja teiste erialade spetsialistidega.
- 11.3.3. **Sotsiaalpedagoogiline nõustamine** on lapse arengu ja hariduse toetamine õpilase või perekonna sotsiaalsete probleemide korral ning vastavate pedagoogiliste ennetus- ja lahendustegevuste koordineerimine.
- 11.3.4. **Eripedagoogiline nõustamine** on õpilasele sobivate tugiteenuste, võimetekohase õppekava, õppevormi, õppematerjali ja õpistrateegiate soovitamine.
- 11.3.5. **Logopeediline nõustamine** on õpilase suulise ja kirjaliku kõneloome ja mõistmisoskuse ning mitteverbaalse suhtlemise parandamise või arendamise võtete soovitamine.

12. ÕPILASE JA VANEMA TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

- 12.1. Õpilaste ja vanemate teavitamine Tartu Aleksander Puškini Koolis toimub kooli veebilehe (www.apkool.ee), e-päeviku, M-klassijuhataja ning lastevanemate koosolekute vahendusel.
- 12.2. Klassi- ja aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele.
- 12.3. Põhikooli õpilaste arengu ja toimetuleku jälgimine ja analüüs toimub pedagoogide ning tugikeskuse spetsialistide koostöös.
- 12.4. Põhikooli õpilaste individuaalsed õpivajadused, vajadus sobivate õppemeetodite rakendamiseks ning diferentseeritud õppe korraldamiseks selgitatakse välja järgmiste tegevuste kaudu:
- 12.4.1. vaatlus;
  - 12.4.2. I kooliastme õpilaste kokkuvõtvate sõnaliste hinnangute analüüs 2 korda õppeaastas;
  - 12.4.3. II ja III kooliastme õpilaste kokkuvõtvate hinnete analüüs 3 korda õppeaastas;
  - 12.4.4. koolikohustuse täitmise jälgimine ja analüüs;
  - 12.4.5. logopeediline etteütlus 1 kord õppeaastas (I ja II kooliastme õpilaste seas);
  - 12.4.6. logopeediline testimine 1 kord õppeaastas (I kooliastme õpilaste seas);
  - 12.4.7. I ja II kooliastme õpilaste lugemistehnika dünaamika jälgimine 2 korda õppeaastas läbiviidava lugemistehnika kontrolli vahendusel;
  - 12.4.8. arenguveestluste läbiviimine õpilastega 1 kord õppeaastas.
- 12.5. Põhikool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde. Ajutise mahajäämuse tekkimisel on õpilasele tagatud igapäevane aineõpetajate konsultatsioon ning õppevälisel ajal toimuvatel tasanduskursustel osalemine, millekohane info edastatakse ka lapsevanemale.
- 12.6. Kool nõustab vajaduse korral põhikooli õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
- 12.7. Õpiraskuste ilmnemisel põhikooli õpilasel rakendatakse järgnevaid tugimeetmeid:
- 12.7.1. Aineõpetaja konsultatsioon;
  - 12.7.2. Tasanduskursused;
  - 12.7.3. Individuaalne õppekava;
  - 12.7.4. Tugikeskuse spetsialisti nõustamine;
  - 12.7.5. Ajutiste õpiraskustega õpilaste õpiabirühm;
  - 12.7.6. Logopeediline õpiabirühm;
  - 12.7.7. Arenguveestlus;
  - 12.7.8. Nõustamiskomisjoni otsusel rakendatakse õpet väikeklassis, kodu- või individuaalset õpet.
- 12.8. Käitumisraksuste puhul rakendatakse järgnevaid tugi- või mõjutusmeetmeid:
- 12.8.1. vestlus aineõpetajaga;
  - 12.8.2. vestlus klassijuhatajaga;
  - 12.8.3. õpilase käitumise arutamine vanemaga;
  - 12.8.4. tugikeskuse spetsialisti nõustamine;
  - 12.8.5. õpilase käitumise tugikava ehk positiivse käitumise kujundamise plaani koostamine;
  - 12.8.6. konfliktolukorras osalenud poolte lepitamine;
  - 12.8.7. Tugiisiku määramine;
  - 12.8.8. Ümarlaud tugikeskuses lapsevanemate kaasamisega;
  - 12.8.9. Vestlus õppealajuhataja juures;
  - 12.8.10. Vestlus direktori juures;
  - 12.8.11. õpilasega tema käitumise arutamine õppenõukogus;

- 12.8.12. õpilasega tema käitumise arutamine hoolekogus;
  - 12.8.13. direktori kirjalik noomitus;
  - 12.8.14. õppetunnist eemaldamine koos kohustusega viibida määratud kohas ja saavutada tunni lõpuks nõutavad õpitulemused;
  - 12.8.15. pärast tunde jätmise määratud tegevusega kuni 1,5 tunni ulatuses ühe õppepäeva jooksul;
  - 12.8.16. ühiskondlikult kasuliku töö tegemine koolimajas või kooli territooriumil;
  - 12.8.17. ajutine keeld võtta osa õppekavavälisest tegevusest koolis, näiteks üritustest ja väljasõitudest;
  - 12.8.18. ajutine õppes osalemise keeld koos kohustusega saavutada selle perioodi lõpul nõutavad õpitulemused.
- 12.9.** Põhikool õpilastele ning vanematele on tagatud teabe kättesaadavus õppe ja kasvatus korralduse kohta ning juhendamine ja nõustamine õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse põhikooli õpilasele teatavaks **poolaasta algul**.

**13. ÕPILASTE JUHENDAMISE JA HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA
ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE
PÕHIMÕTTED**

- 13.1.** Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajalised õpest eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes.
- 13.2.** Andekust käsitletakse haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning on näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmisi kõrgeid võimeid: üldine intellektuaalne võimekus, akadeemiline võimekus, loominguline mõtlemine, liidrivõimed, võimed kujutavas või esituskunstis, psühhomotoorne võimekus.
- 13.3.** Kooli ettepanekul ja õpilase vanema nõusolekul rakendatakse andekale õpilasele tema arengu toetamiseks individuaalset õppekava, mille koostamise ja rakendamise eest vastutab klassi- või aineõpetaja. Individuaalses õppekavas on sätestatud kohandatud muutused õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes.
- 13.4.** Andekale õpilasele tagatakse vajadusel täiendav juhendamine aineõpetaja või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.
- 13.5.** Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks võib kasutada kooli valikainete tunniressurssi.
- 13.6.** Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, tuleb õpilasele koostada riiklikes õppekavades sätestatud korras individuaalne õppekava. Kui koostatud individuaalse õppekavaga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada nõustamiskomisjoni soovitusel.
- 13.7.** Individuaalse õppekava koostamisel kaasatakse õpilane või piiratud teovõimega õpilase puhul vanem ning vajaduse kohaselt õpetajaid ja tugikeskuse spetsialistid.

14. KARJÄÄRITEENUSTE KORRALDUS

- 14.1. Tartu Aleksander Puškini Koolis korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse kooli tugikeskus. Samuti on tugikeskuse ülesandeks karjääriinfo vahendamine, so karjääriplaneerimiseks vajaliku haridust, tööturгу ja elukutseid puudutava info edastamine.
- 14.2. Karjäärinõustamine on inimese toetamine teadlike karjääriotsuste tegemisel ja elluviimisel. Nõustamine loob eeldused, et inimene suudab paremini analüüsida iseennast ja oma võimalusi ning planeerida ja viia ellu isikliku karjääriplaani tuginedes elukestva õppe põhimõtetele.
- 14.3. Karjäärinõustamine toimub koostöös klassijuhatajatega.
- 14.4. Klassijuhataja kajastab oma klassis läbiviidavat karjäärialast tegevust klassi kasvatusplaanis.
- 14.5. Karjäärialane nõustamine toimub individuaalvestluse vormis. Toetavaks on ka arenguveestlused õpilase ja tema vanematega. Vajadusel konsulteeritakse teiste spetsialistidega õpilase edasiste tegevuste kavandamiseks.
- 14.6. Karjäärialase individuaalvestluse käigus:
  - 14.6.1. selgitatakse välja õpilase vajadused ja eesmärgid;
  - 14.6.2. hinnatakse olemasolevaid ja edasiarendamist vajavaid teadmisi ja oskusi;
  - 14.6.3. täpsustatakse õppe- ja töösoove;
  - 14.6.4. arutatakse õppe-, kutse- ja töövaliku otsuste tegemist;
  - 14.6.5. hinnatakse oma kutsesobivust ja isiksuse omadusi;
  - 14.6.6. saadakse teavet tööturul toimuvast, õppimisvõimalustest, elukutsetele esitatavatest nõuetest ja tööotsimisallikatest;
  - 14.6.7. kavandatakse edaspidiseid tegevusi.
- 14.7. Karjäärikoordinaator toetab õpilast karjääriplaneerimisel, aitab õpilasel saada teadlikumaks iseennese huvidest, võimetest ja soovidest, jagab infot hariduse ja tööturu võimalustest, aitab õpilasel püstitada eesmärgid ning kavandada tegevusi nende eesmärkide saavutamiseks.

15. ÕPETAJA TÖÖKAVA KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED

- 15.1.** Õpetaja töökava on dokument, mille alusel toimub õppetunnis õppetöö.
- 15.2.** Töökava koostamine ja arendamine kuulub klassiõpetaja, aineõpetaja ja eripedagoogi (edaspidi *õpetaja*) pädevusse.
- 15.3.** Õpetaja koostab iga klassi kohta, kus ta tunde annab, ja iga aine kohta töökavad **igaks** poolaastaks.
- 15.4.** Õpetaja töökava on kalenderplaan, milles täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja -materjale, õpetajatevahelist koostööd ning õppeaasta üldist tegevuskava.
- 15.5.** Töökava tuleb esitada elektrooniliselt kinnitamiseks direktori asetäitjale õppe- ja kasvatustöö alal enne poolaasta algust.
- 15.6.** Töökava peab sisaldama järgmist:
- 17.6.1. aine,
  - 17.6.2. õpetaja,
  - 17.6.3. klass,
  - 17.6.4. õpik(ud)
- ning ülejäänud andmed tabelina ...

Tabel 15.-1 Õpetaja töökava sisu

Kuupäev	Teema (alateemad)	Antud teemaks kuluv tundide arv	Eesmärgid ja ülesanded	Märkused

15.7. Õpetaja võib töökava täiendada lähtuvalt õppeainest.

15.8. Õpetaja töökava on õpetaja põhitoövahend, mis pidevalt täieneb ja muutub.

16. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

- 16.1.** Tartu Aleksander Puškini Kooli õppekava on arenev dokument, mida korrigeeritakse igal õppeaastal.
- 16.2.** Kooli õppekava kehtestab kooli direktor.
- 16.3.** Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- 16.4.** Tartu Aleksander Puškini Kooli õppekava parandus- ja muudatusettepanekuid võivad esitada kõik õppenõukogu liikmed, õpilasmavalitsuse esindajad ning hoolekogu liikmed kirjalikult õppeaasta jooksul.
- 16.5.** Kooli juhtkond teeb parandused ja muudatused ning esitab uuendatud õppekava õppenõukogule kinnitamiseks iga õppeaasta viimasel koosolekul. Muudatused hakkavad kehtima uuest õppeaastast.
- 16.6.** Tartu Aleksander Puškini Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise korra täitmise eest vastutab kooli direktor.